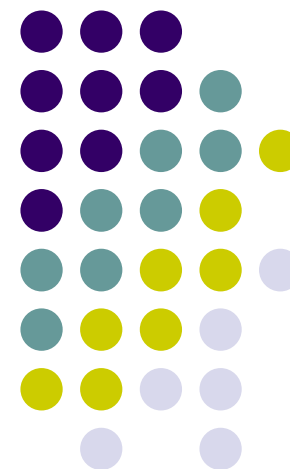

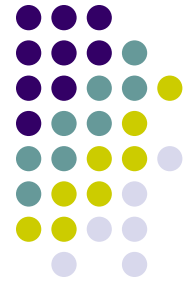
ДИСКРИМИНАЦИЈА

законски контекст

Скопје
Декември 2012 год.

Човекови права

Карактеристики на човековите права

- ✓ Неотуѓивост
- ✓ Неделивост
- ✓ Меѓузависност
- ✓ Универзалност

Клучни вредности

Достоинство

Еднаквост

Слобода

Почит кон другите

Недискриминација

Толеранција

Правда

Одговорност

Субјекти одговорни за примената на човековите права

1. Државата;
2. Меѓународната заедница;
3. Поединците

Субјекти одговорни за примената на човековите права

- Одговорноста на **државата** за гарантирање и примена на ЧП е најголема;
- Уживањето на ЧП во државата е одредено со меѓународно дефинираните рамки и механизми за нивна заштита;
- Од државата очекуваме да го гарантира остварувањето на ЧП, а во случај на нивно кршење, тоа да го санкционира;
- Државата треба да обезбеди предуслови за почитување на ЧП (вредносна рамка, владеење на правото, стабилни институции)

Субјекти одговорни за примената на човековите права

- Улогата на **меѓународната заедница** се огледа во изградбата на меѓународните механизми за заштита и нивна примена;
- **Поединците** со своето одговорно однесување, познавање и почитување на ЧП, но и со примерна реакција на случаите на нивно кршење, ја поддржуваат примената на ЧП во една заедница и со тоа во вистинска смисла стануваат граѓани;

Дефиниција на дискриминација

Секое (секој акт на)

- разликување
- исклучување
- ограничување
- нееднакво постапување
- непостапување

Мотивирано од (врз основа на):

Боја на кожа	Пол, род	национална
Раса,	Етничка припадност,	Јазик ,
Државјанство	Социјално потекло	Религија или уверување,
Образование,	Мислење,	Политичка припадност,
Статус ,	Инвалидитет,	Сексуална ориентација,
Возраст,	Семејна или брачна состојба, Здравствена состојба.	
Имотен статус	културна	
Припадност на маргинализирана група,		

Со што се предизвикува или има за цел да предизвика оневозможување или отежнување на признавањето, уживањето или практикувањето на правата и слободите или понеповолен третман на едно лице во однос на друго лице во слична ситуација.

Облици и форми на дискриминација

- Директна
- Индиректна
- Вознемирување
- Дискриминација на лица со ментална и телесна попреченост
- Повикување или поттикнување на дискриминација
- Виктимизација
- Оневозможување /ограничување на користење на добра или услуги

Исклучоци од дискриминација

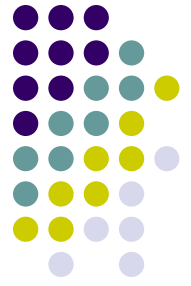
Позитивната дискриминација / Афирмативни мерки е дискриминација по дефиниција поради тоа што се превзема акт на различен третман на лица од одредена група (врз дадена основа) со цел да се промени практиката на одредени човекови права.

Позитивна дискриминација

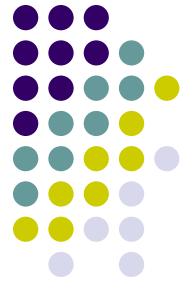
- Позитивна дискриминација претставуваат активности и мерки кои ги превземаат државата или нејзините тела со цел да се редуцира, елиминира или негира фактичка нееднаквост која е резултат на претходна дискриминација.
- Позитивната дискриминација мора да биде прецизно дефинирана (што ќе се превземе, од кого, како, итн), да биде временски ограничена (со конкретно времетраење или до постигнување на зацртаните цели), да има одреден очекуван резултат – достигнување на фактичка еднаквост или атмосфера во која луѓето можат еднакво да ги уживаат, практикуваат и заштитат правата и слободите.

Стандарди и механизми за заштита од дискриминација

- Устав на Република Македонија
- Закон за спречување и заштита од дискриминација
- Закони од разни области (социјална заштита, детска заштита, здравствено осигурување, образование ...)

Стандарди и механизми за заштита од дискриминација

- Народен Правобранител
- Комисија за заштита од дискриминација
- Уставен суд на Република Македонија
- Судска заштита
- Правен застапник за еднаков третман помеѓу жените и мажите

Меѓународни стандарди и механизми за заштита од дискриминација

- Организација на Обединетите Нации (ООН)
- Совет на Европа
- Организација за безбедност и соработка во Европа (ОБСЕ)
- Европска Унија (ЕУ)

Меѓународни стандарди и механизми за заштита од дискриминација

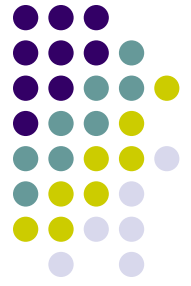
- **Универзална декларација за човекови права** (Чл. 2 Правата и слободите им припаѓаат на сите, без разлика на раса, боја, пол, јазик, религија, политичко или друго мислење, национално или социјално потекло.)
 - ❖ Декларација за заштита на правата на лицата што припаѓаат на национални или етнички, религиозни и јазични малцинства;
 - ❖ Декларација за елиминирање на сите форми на нетолеранција и дискриминација по основа на религија или уверување;
 - ❖ Меѓународна конвенција за граѓански и политички права;
 - ❖ Меѓународна конвенција за економски, социјални и културни права;
 - ❖ Меѓународна конвенција за елиминирање на сите форми на расна дискриминација;
 - ❖ Конвенција против тортура и други видови суров, нечовечки и понижувачки третман или казна;
 - ❖ Меѓународна конвенција за елиминација на сите форми на дискриминација врз жената.
 - ❖ Конвенција за правата на детето

Меѓународни стандарди и механизми за заштита од дискриминација

- ❖ **Конвенција за заштита на човековите права и основните слободи** – усвоена 1950, стапува на сила 1953 (Совет на Европа)

Меѓународни стандарди и механизми за заштита од дискриминација

- Чл. 14 Правата и слободите гарантирани со Конвенцијата треба да се остваруваат без дискриминација по било која основа, вклучувајќи пол, раса, боја, јазик, религија, припадност на национално малцинство
- Протоколот бр.12 овозможува генерална забрана на дискриминацијата и ја зајакнува и проширува постоечката одредба

Меѓународни стандарди и механизми за заштита од дискриминација

- Европски суд за човекови права
- Европска комисија против расизам и нетолеранција